

בשרות

סמל איברהים שיבלי, שנפצע בעת מארב בסואץ, וקיבל צל"ש ממפקד פקוד הדרום, אינו זוכה ליחס הולם של מהלקת השיקום במשרד הבטחון

הטיפול הצולע בנכה הבדואי

— מאת אילן כהן —

איברהים שיבלי
"לא האמנתי שאצא חי"

סמל איברהים שיבלי לא ישכח לעולם את יום ה-6 בנובמבר 1969. במקורו של יום זה האוין, כמו בימים הקודמים, לתדריך של מפקדו; יחד עם קבוצת לוחמים אחרים טיפס על תרכב, ויצא לסיוור בוקר בנהדרה הצפונית של תעלת סואץ. סמוך לקו המים.

אינסטינקטיבית הרים את ידו וסימן לנהג הוהל"ם לעצור. עיניו של הסמל שיבלי, בדואי בן 27 מהכפר ערב-אלי-שיבלי בגליל, לא היסעוהו: הוא גילה מספר מוקשים בגד רכב.

איברהים התכוון לחזור לכיוון ההלים, כאשר הבחין בדמויות השודדות שארבו לצד דרך הפטרולים. ללא מחשבות מיותרות הסתובב וידה מה"עוז" שבידו לעבר הדמויות. הוא הספיק לגמול מהסנית כוזרים, כשהבחין במספר רב של חילים מצרים, שארבו לסיוור על הסוללה ולצד הדרך. בבת אחת פתחו עשרות כלי-הנשק של המצרים באש, והמסוללה הוטלה גם רימוניד לעבר אנשי הסיוור.

איברהים המשיך לירות, כשמאחוריו נשמעות זעקות של חבריו הפצועים. בעת שהחליף מהסנית נפגע מצרור כדורים ביד, ורסיסים בחלקי גוף האחרים. למרות הכאבים, שהלכו והשתלטו עליו המשיך לירות. "חשבתי על דבר אחד — שאני מוכרח לעשות הכל, כדי לנסות להציל את החברים שלי" — נזכר איברהים, שחוספינים וחסון — "הרגשתי שהכוחות עוזבים אותי. לא האמנתי, שאצא חי מהקרב". בעירפול הושינו שמע כלירכב מתקרבים והבין, כי הגיעה תיגבורת.

• סדינים לבנים

כשהתעורר מעלמונו, מצא עצמו על מיטה עם סדינים לבנים בבית-החולים בבאר-שבע. הרופאים לא הסתירו ממנו את חומרת מצבו. "נפצעת קשה וקיים חשש, כי נצטרך לקטוע את ירך השמאלית" — אמרו לו. במאמץ להציל את ידו, ביצעו הרופאים מספר ניתוחים. בהם ניסו להשתיל צורקים ופיסות עור. הניתוחים והפצעים בחלקי-הגוף האחרים החלישו את הסמל הבדואי, וגרמו מפעם לפעם לאובדן הכרתו. "חברים היו באים לבקר אותי ואומרים לי: כיס חאלק (מה נשמע) איברהים. הקולות היו מוכרים לי, אך היה לי קשה לזהות את החברים".

אחרי שלושה חודשים עזב איברהים את בית-החולים. חיד לא נקטעה, אך נשארה משותקת. הפצעים בחלקי-הגוף האחרים הגלידו, אך רסיסים שנשארו בגופו המשיכו להציק לו. בבית-ההבראה בנהרית, לשם הועבר, התברר כי פיקוד הדרום החלים להצניק לו צל"ש.

מנס הענקת הצל"ש גרם לאיברהים התרגשות, אך עם זאת אכזבה. הוא היה גאה, כי הוא הראשון בשבט שקיבל ציון לשבת, אך לא הבין מדוע בני משפחתו לא הוזמנו למעמד זה.

• "שכחו אותי"

המעבר מבית-החולים, בו היה הטיפול והיחס מצולים, אל בית-ההבראה, בו הוקדשה לאיברהים תשומת לב פחותה — גרמו לו למשבר וחיסכול.

"בבית-החולים" — סיפר איברהים — "היו חברי ליחידה באים לבקר אותי, אך לבית-ההבראה לא באו. אולי בגלל המרחק הגדול".

איברהים אינו מסתיר את אכזבתו מכך, שמספר בקשות שלו מתעובדת הסוציאלית, האחראית לטיפול במתלימים, לא זמר עד כה לטיפול.

"בכפר למדתי רק עד כיתה ו' — הוא מספר — "ביקשתי עכשיו שיתנו לי מורה, כדי ללמוד לקרוא ולכתוב טוב יותר. העובדת הסוציאלית אמרה שהעניין יסתדר, אך מאז חלפו מספר חודשים והמורה איננה. כואב לי גם, שעד כה לא מדברים אתי על שיקומי. קיבלתי 55 אחוז נכות, אך אני מתכוון לערער על כך. מאז הפציעה אני הצי בן-אדם. היד לא זזה, הגוף כואב ובלילות הראש מתפוצץ מרוב כאבים. אני רוצה שילמדו אותי מקצוע, ושיחננו לי בית בכפר או ברעננה, שם עבדתי כטרקטוריסט לפני הצבא. בבית הורים בכפר אין לי מקום. זה בית קטן וצפוף, ולא אוכל לחזור אליה. אני חוזר על בקשות אלה כבר מספר חודשים, אך לא זוכה לתשובה. טיפול או יחס מתאים. איני רוצה יותר מכל חייל אחד במצבי — אך לא פחות".